

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 370/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou Hudec s. r. o., Lazaretská 23, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Marek Hudec, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 68/2016 a jeho uzneseniami č. k. 12 C 68/2016-573 z 31. mája 2017, č. k. 12 C 68/2016-616 zo 14. augusta 2017, č. k. 12 C 68/2016-715 z 18. septembra 2018 a predvolaním na pojednávanie z 28. júna 2019, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 54/2018 a jeho uznesením č. k. 7 Co 54/2018-702 z 28. júna 2018 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 5 Cdo 18/2019 z 25. apríla 2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. júla 2019 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenia Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) a predvolanie na pojednávanie z 28. júna 2019 (ďalej aj „predvolanie na pojednávanie“) navrhuje zrušiť, zakázať okresnému súdu, aby v predmetnom konaní konala označená sudkyňa, a vysloviť, že *„bolo porušené právo sťažovateľa podľa Civilného sporového poriadku zákona 160/2015 na späťvzatie žaloby pred prvým pojednávaním“*.

2. Z podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd vedie konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „napadnuté konanie“), pričom sťažovateľ, v procesnom postavení žalobcu, podaním doručeným okresnému súdu 1. decembra 2016 zobral svoju žalobu späť, žiadal konanie zastaviť a na nesúhlas žalovanej neprihliadať s odôvodnením,

že k späťvzatiu žaloby došlo skôr, ako sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že jeho vec bola pridelená zákonnej sudkyňi [REDAKOVANÉ] a bez toho, aby bol o zmene v osobe zákonného sudcu informovaný, o ním podanom späťvzatiu žaloby rozhodla iná sudkyňa okresného súdu, a to [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „nová zákonná sudkyňa“).

3. Okresný súd uznesením z 31. mája 2017 vydaným novou zákonnou sudkyňou vo veci späťvzatia žaloby a návrhu sťažovateľa na zastavenie konania rozhodol tak, že návrh zamietol. V poučení predmetného rozhodnutia bolo uvedené, že je proti nemu prípustné odvolanie, na podklade čoho sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu z 31. mája 2017 odvolanie aj podal.

4. O odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 31. mája 2017 rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) napadnutým uznesením tak, že odvolanie odmietol.

5. Proti uzneseniu krajského súdu z 28. júna 2018 sťažovateľ podal dovolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) napadnutým uznesením tak, že ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

6. Napokon uznesením zo 14. augusta 2017 vydaným vyšším súdnym úradníkom okresný súd nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú okresný súd uznesením z 18. septembra 2018 vydaným novou zákonnou sudkyňou zamietol ako nedôvodnú.

7. Z označenia ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ju formuluje ako „*doplnenie č. 1 podanej ústavnej sťažnosti zo dňa 30.5.2019*“, ktorá bola ústavnému súdu doručená 6. júna 2019 (ďalej len „ústavná sťažnosť zo 6. júna 2019“) a ktorú ústavný súd odmietol uznesením č. k. I. ÚS 289/2019-15 z 2. júla 2019. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti vyplýva, že je obsahom totožná s ústavnou sťažnosťou zo 6. júna 2019 a sťažovateľ v nej navyše uvádza jedinú námietku týkajúcu sa tvrdeného porušenia označených práv zo strany okresného súdu, a to predvolaním na pojednávanie, ktoré prevzal 19. júla 2019.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Sťažovateľ podal proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní, proti napadnutým uzneseniam okresného súdu, proti predvolaniu na pojednávanie, proti postupu krajského súdu a jeho uzneseniu z 28. júna 2018, ako aj proti uzneseniu najvyššieho súdu z 25. apríla 2019 túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že okresný súd porušil jeho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy tým, že došlo k zmene v osobe zákonnej sudkyne, a to bez rozhodnutia či opatrenia, ktoré by obsahovalo informáciu o tejto zmene, pričom ani krajský súd a ani najvyšší súd sa predmetnou argumentáciou nezaoberali. Ďalej sťažovateľ prednáša, že [REDAKOVANÉ] nie je zákonnou sudkyňou v jeho veci, a preto všetky rozhodnutia okresného súdu ňou vydané sú nezákonné a v rozpore s ústavou; uvedenú námietku vzťahuje sťažovateľ aj na predvolanie na pojednávanie. V ďalšom obsahu sa argumentácia sťažovateľa zhoduje s argumentáciou prezentovanou v ústavnej sťažnosti zo 6. júna 2019.

9. Sťažovateľ zároveň požaduje v súlade s § 130 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o ústavnom súde“), aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým by prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní nekonať a zdržať sa vykonávania právoplatných rozhodnutí, opatrení alebo iného zásahu a tretím osobám uložil povinnosť dočasne sa zdržať oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavná sťažnosť sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi a v zmysle čl. II bodu 3.1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 prerokovaná v prvom senáte ústavného súdu v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 ústavy) postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uzneseniami z 31. mája 2017, zo 14. augusta 2017 a z 18. septembra 2018, ako aj predvolaním na pojednávanie z 28. júna 2019, základného práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v napadnutom konaní v spojení s postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 Co 54/2018 a jeho uznesením z 28. júna 2018, ako aj uznesením najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 18/2019 z 25. apríla 2019, ako aj práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde a zistoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uzneseniami z 31. mája 2017, zo 14. augusta 2017 a z 18. septembra 2018, postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 28. júna 2018 a uznesením najvyššieho súdu z 25. apríla 2019:

13. Ako už bolo uvedené, ústavný súd má z vlastnej rozhodovacej činnosti vedomosť, že sťažovateľ 6. júna 2019 doručil ústavnému súdu ústavnú sťažnosť pre namietané porušenie tých istých práv zaručených ústavou a dohovorom, ako je to v aktuálnom prípade, ku ktorému malo dôjsť tým istým postupom všeobecných súdov a totožnými rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu. Predmetná ústavná sťažnosť bola uznesením ústavného súdu č. k. I. ÚS 289/2019-15 z 2. júla 2019 odmietnutá v časti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (vo vzťahu k tvrdenému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy) a v časti pre oneskorenosť, resp. zjavnú neopodstatnenosť (vo vzťahu k tvrdenému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru).

14. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

15. Prekážka už rozhodnutej veci (*res iudicata*) bráni tomu, aby sa ústavný súd opakovane zaoberal a rozhodoval o totožných návrhoch doručených ústavnému súdu. Totožnosť veci je daná pri zhode predmetu konania, skutkových okolností, z ktorých sa uplatnené právo vyvodzuje, a identitou účastníkov konania. O takú prekážku by nešlo, ak chýba čo len jeden z uvedených znakov totožnosti veci.

16. Ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie označených práv zaručených ústavou a dohovorom postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho uzneseniami z 31. mája 2017, zo 14. augusta 2017 a z 18. septembra 2018, postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho uznesením z 28. júna 2018 a uznesením najvyššieho súdu z 25. apríla 2019, je totožná s vecou, o ktorej už ústavný súd rozhodol uznesením č. k. I. ÚS 289/2019-15 z 2. júla 2019.

17. Rozhodnutie o odmietnutí ústavnej sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, ako aj pre oneskorenosť alebo zjavnú neopodstatnenosť nemožno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, ktoré by bolo možné dodatočne splniť (ako to je napr. pri nesplnení zákonom predpísaných náležitostí). Naopak, v okolnostiach prerokovávanej veci ide o tzv. kvazimeritórne rozhodnutie, ktorým bola ústavná sťažnosť odmietnutá v časti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (keďže sťažovateľ má v konaní pred všeobecnými súdmi k dispozícii účinné právne prostriedky nápravy) a v časti pre oneskorenosť, resp. zjavnú neopodstatnenosť.

18. Vzhľadom na to, že táto časť ústavnej sťažnosti sa týka veci, o ktorej už ústavný súd rozhodol, bolo potrebné ju odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv predvolaním na pojednávanie z 28. júna 2019:

19. Ústavný súd v prvom rade s poukazom na čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z tohto princípu vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (pozri II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09).

20. Sťažovateľ v posudzovanej časti ústavnej sťažnosti napáda postup okresného súdu v napadnutom konaní, a to konkrétne predvolanie na pojednávanie z 28. júna 2019, ktoré mu bolo doručené 19. júla 2019. Z podstaty veci vyplýva, že právna vec sťažovateľa sa v čase zaslania predvolania nachádzala v procesnom štádiu pred meritórnym rozhodnutím vo veci samej.

21. Z § 365 ods. 1 písm. c) CSP, ako aj z § 420 písm. e) CSP vyplýva, že dôvodom opravných prostriedkov v civilnom sporovom konaní (odvolania, resp. dovolania) je rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným, a pritom súd nie je správne obsadený, ak vo veci nerozhoduje zákonný sudca. Nasvedčuje tomu aj definícia zákonného sudcu (pozri znenie § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

22. Ako už ústavný súd uviedol aj v odôvodnení uznesenia č. k. I. ÚS 289/2019-15 z 2. júla 2019, z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že až po rozhodnutí vo veci samej možno jednoznačne zadefinovať, či konanie všeobecného súdu bolo zaťažené vadou významnou z hľadiska základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, pretože až vtedy sa stáva nespochybniteľným a definitívnym zodpovedanie otázky, či meritórne rozhodnutie ovplyvňujúce hmotnoprávne postavenie sporových strán bolo výsledkom konania a rozhodovania zákonného sudcu.

23. V okolnostiach danej veci ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom napádané predvolanie na pojednávanie vydané okresným súdom nie je meritórnym rozhodnutím ani rozhodnutím, ktorými sa konanie pred všeobecným súdom končí. Táto skutočnosť vedie k záveru, že sú to predovšetkým všeobecné súdy, ktoré sú na základe účinných právnych prostriedkov nápravy dostupných sťažovateľovi (ako strane konania) oprávnené aj povinné poskytnúť ochranu namietanému porušeniu jeho základného práva v ďalšom procesnom postupe (v konaní o odvolaní, resp. dovolaní), a nie ústavný súd v konaní o ústavnej sťažnosti. Tým je zároveň v danom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Preto ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

24. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na vydanie dočasného opatrenia. Rovnako sa stalo bezpredmetným aj rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci.

25. V závere ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ predložil ústavnú sťažnosť bez doloženia plnomocenstva, ktorým by splnomocnil advokáta na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom vo predmetnej veci.

26. S prihliadnutím na výsledok konania ústavný súd nepristúpil v danej veci k odstraňovaniu nedostatku zákonom ustanovenej náležitosti ústavnej sťažnosti spočívajúceho v absencii plnomocenstva na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, keďže ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku predložením novej plnej moci by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto ústavnej sťažnosti, než je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu